

Weinig bedrijfssectoren in China hebben het zo zwaar als de staalindustrie. De sector wordt geplaagd door gigantische overcapaciteit. Het gevolg: toenemende stress bij de banken die miljarden hebben uitgeleend aan de sector.

Tienduizenden kilometers spoorweg, tientallen luchthavens, miljoenen huizen en auto's. Dat is de resultante van jarenlange ongebreidelde economische groei in China. Voor de Chinese staalindustrie waren het gouden tijden. Aangespoord door het economische stimuleringsprogramma van de overheid werd voor tientallen miljoenen ton staal aan nieuwe productiecapaciteit bijgebouwd.

Die capaciteitsuitbreiding is nu als een molensteen om de nek komen te hangen van de sector. De komende jaren zullen duizenden fabrieken hun deuren moeten sluiten en de prijzen voor ijzererts en staal komen waarschijnlijk onder druk te staan. Daarmee komt een einde aan de 'supercyclus' die ervoor zorgde dat grondstofprijzen tussen 2002 en 2011 bijna verviervoudigden, schreef Jeffrey Currie, hoofd grondstoffenresearch bij Goldman Sachs in een rapport eerder dit jaar.

VERZAMELDRIFT

Ondanks dat slechte vooruitzicht blijft China massieve hoeveelheden staal importeren, waardoor de voorraden staal en ijzererts op recordhoogtes zijn beland. Die verzameldrift illustreert China's verslaving aan krediet. Terwijl banken terughoudender zijn geworden om kredieten te verschaffen aan de sector, leggen staalhandelaren nu grote voorraden aan die ze gebruiken als onderpand voor nieuwe leningen.

Die risicovolle strategie heeft inmiddels tot grote problemen geleid in Sjanghai. Daar werden de rekeningen en bezittingen van Xiao Jiashou in februari bevroren. Xiao staat lokaal bekend als de koning van de staalhandel, maar zijn koninkrijk staat op omvallen nu de Chinese banken Minsheng Banking, Ping An Bank en Industrial & Commercial Bank of China in totaal 36 rechtszaken tegen hem hebben aangespannen over conflicten met leningen.

Uit onderzoek van Chinese banken die veel geld hebben uitstaan in de staalsector, blijkt dat handelaren vaak voorraden meerdere keren hebben gebruikt als onderpand voor verschillende leningen. Nu prijzen van dat onderpand aan het dalen zijn door de gigantische overcapaciteit in China en de rentes oplopen, komen deze handelaren in de problemen.

Alleen al in Sjanghai zullen tientallen van deze bedrijfjes failliet gaan, zo wordt verwacht. In heel

**ONDANKS SLECHTE
VOORUITZICHTEN
BLIJFT CHINA
MASSIEVE
HOEVEELHEDEN
STAAL IMPORTEREN,
WAARDOOR DE
VOORRADEN OP
RECORDHOOGTES
ZIJN BELAND**

China zal ten minste een derde van alle staalhandelaren verdwijnen, schreef staatspersbureau Xinhua onlangs. Volgens Chinese media zijn in Sjanghai sinds augustus vorig jaar al meer dan twintig handelsbedrijven voor de rechter gedaagd door banken die hun verstrekte kredieten terug willen hebben.

OP DE POF

Onderzoeksbureau MySteel Research schat dat ongeveer 40 procent van al het ijzererts dat nu in Chinese havens ligt, onderdeel is van een of andere financieringsdeal. Als deze structuur door dalende prijzen en oplopende rentes onder druk komt te staan, bestaat het risico dat alles als een kaartenhuis instort. Handelaren die door banken gedwongen worden hun leningen terug te betalen, zullen zolang prijzen dalen een deel van hun voorraden moeten verkopen, hetgeen prijzen verder onder druk zet en de waarde van het onderpand nog verder verlaagt.

De Chinese krant *South China Morning Post* schreef in februari op basis van anonieme informatie van ingewijden dat sommige handelsbedrijven kastekorten overbruggen door creditcards tot ver over het maximum leeg te trekken. Op deze manier zou er alleen al in december en januari voor 10 miljard yuan aan kasgeld zijn 'opgehaald'.

OVERCAPACITEIT

Voorlopig zal de situatie waarschijnlijk niet verbeteren, omdat de onderliggende oorzaak van alle problemen – de enorme overcapaciteit in de sector – niet wordt opgelost. Integendeel. Ondanks het sluiten van talloze staalfabrieken op last van de overheid (om behalve de overcapaciteit ook de vervuiling aan te pakken) lopen de overschotten aan productie alleen maar verder op, doordat staalbedrijven fabrieken

blijven bouwen en de gesloten fabrieken zo verouderd waren dat ze nauwelijks in gebruik waren. Eind vorig jaar bouwde alleen al Hebei Iron & Steel Group, een van de grootste staalbedrijven in China, twee keer zoveel capaciteit als het sloot.

De schaal van de overcapaciteit 'tart iedere verbeelding' zei Lin Xinchuang van de China Iron & Steel Association onlangs. In totaal bedraagt het teveel aan productiecapaciteit in China volgens Lin ongeveer 300 miljoen ton staal. Dat is bijna twee keer zoveel als de staalproductie in heel Europa vorig jaar. Lin verwacht dat de productie dit jaar opnieuw meer dan 100 miljoen ton hoger zal uitvallen dan de vraag.

BROODNODIGE SANERING

Lokale staalbedrijven blijven maar fabrieken bouwen, omdat het voor lokale overheden heel onaantrekkelijk is om de broodnodige sanering in de sector door te voeren. Staalbedrijven zijn vaak belangrijk voor de lokale werkgelegenheid, omdat ze tienduizenden banen opleveren. Massale werkloosheid is een probleem dat lokale ambtenaren liever uit de weg proberen te gaan.

Zolang de overcapaciteit toeneemt, zullen prijzen verder omhooggaan en zal de met schulden beladen sector alleen maar verder in het moeras wegzakken. Uit cijfers van de China Iron & Steel Association blijkt dat de 86 grootste staalbedrijven in China eind juni vorig jaar in totaal voor 3000 miljard yuan aan schulden hadden uitstaan.

Wat voor de staalsector geldt, geldt ook voor andere industriële sectoren in China die de afgelopen jaren veel te veel productiecapaciteit hebben gebouwd, zoals de cement- en kolenindustrie. Ook problemen in die sectoren zullen dit jaar veelvuldig de voorpagina's van de Chinese economiekaternen gaan sieren.